

*Folyóiratunk e számát megemlékezésül ajánljuk
Molnár Erik
akadémikus hetvenedik születésnapjára*



Wolfgang Eis

Tanítványai és tisztelői köszöntik e szerény kötettel a nagy magyar marxista tudóst, Molnár Eriket hetvenedik születésnapja alkalmából. Tanítványai, bár a kötet szerzői között viszonylag fiatalabb kutatóktól akadémikusig, a tudományos pálya különböző fokain levő történészek találhatók, valamennyiüknek Molnár Erik munkássága jelentette a marxista módszernek a magyar történelem menetére való alkalmazásában az első példát, a kiinduló pontot, az első nagy iskolát. Tisztelői, a kötet külföldi szerzői tanulmányaikkal azt a nagyrabecsülést s tiszteletet kívánták kifejezni, mellyel Molnár Erik személyét s munkásságát a szocialista országok tudományos élete — de azon túl is — illeti.

Tanultunk és tanulunk Molnár Eriktől, a nagy tudóstól, aki fáradhatatlanul kutatta és kutatja a társadalom és a történelem törvényszerűségeit, aki — mint minden igazán nagy tudós — a történelmet szerves egységként kezelve, úgy írja a múlt történetét, hogy abból a jelenben tanuljunk, s azért foglalkozik a jellel, hogy a múltat is megérthessük. Tanultunk és tanulunk Molnár Eriktől, akinek a tudomány „a történelmet mozgató forradalmi erő”, aki nemcsak megismerni, de megváltoztatni is akarja a világot, s mint forradalmár kommunista évtizedek óta ennek a célnak szenteli életét és tudományos munkásságát.

Tiszteljük benne a tudóst, aki otthonos nemcsak a társadalomtudományok minden területén, de képes volt továbbfejleszteni és megvilágítani a marxista társadalomtudományok számos kérdését a magyar őstörténettől a jelenkori kapitalizmus problémáig, a XX. századi magyar agrárfejlődés problémáitól a dialektikus törvény értelmezéséig. Ma, a tudományok nagyfokú specializálódásának időszakában Molnár Erik enciklopédikus tudása a legnemesebb hagyományokat testesíti meg s kapcsolja egybe a kommunista eszmékkel.

Molnár Erik születésének hetvenedik évfordulója egybeesik az MTA Történettudományi Intézete megalapításának tizenötödik évfordulójával. A Magyar Népköztársaság minisztertanácsa ezt az intézetet azzal a célkitűzéssel alapította, hogy legyen otthona és fejlesztője a marxista történettudománynak. Intézetünk igazgatójának, Molnár Erik akadémikusnak irányításával 15 év óta törekednek a Történettudományi Intézet munkatársai e megtisztelő megbízatásnak eleget tenni. A Történettudományi Intézet nagyszámú kiadvánnyal igyekezett kivenni részét az új,

marxista történeti kép megrajzolásában, igyekezett hozzájárulni népünk szocialista tudatának kialakításához. Munkánk mérlegét megvonni nem a mi feladatunk. De ennek a munkának kimagasló értéke lesz mindig Molnár Erik oeuvre-je.

„Du gleichst dem Geist, den du begreifst” — mondotta egykor Goethe —, „ahhoz a szellemhez vagy hasonlatos, amelyiket megérted.” És talán egy kicsit ahhoz is, amelyért lelkesedik. Molnár Erik megértette a marxizmus szellemét, s lelkesedik érte, ezért tudott olyan jelentékeny életművet alkotni. Ha a szocialista forradalom lehetőségeit kihasználva, mind erősebben fejlődik, s mind nagyobb szerepet tölt be népünk szocialista tudatának formálásában a magyar marxista történettudomány. úgy abban Molnár Erik életművének van kiemelkedő szerepe. Ennek az impozáns s egyre gazdagodó életműnek kívánt a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete e kötettel tisztelettel adózni.

Ránki György